

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3194/2017. (VII. 21.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Ítéletábla 117.Pf.639.252/2016/3. számú ítélete, valamint a Pesti Központi Kerületi Bíróság 18.P.90.497/2016/13. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselői (dr. Kiss Katalin ügyvéd, Kiss és Társai Ügyvédi Iroda, 1111 Budapest, Budafoki út 16., valamint dr. Lóránt Ibolya ügyvéd, 1221 Budapest, Ringló út 67. II/6.) útján az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d*) pontja, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Indítványában a Fővárosi Ítéletábla 117.Pf.639.252/2016/3. számú ítélete, valamint a Pesti Központi Kerületi Bíróság (a továbbiakban: PKKB) 18.P.90.497/2016/13. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte. Álláspontja szerint a támadott ítéletek sértik az Alaptörvény 28. cikkét, valamint – indítvány-kiegészítésében előadottak szerint – a XXIV. cikk (1) bekezdését.
- [3] 1.1. Az alkotmányjogi panasz és az ahhoz csatolt mellékletek tanúsága szerint az ügy előzménye egy baráti kölcsön volt, melynek – az ott meghatározott tőkeösszeg és járulékai – megfizetése iránt az indítványozó és házastársa ellen a későbbi végrehajtás megszüntetése iránti per alperese, ám az alapügyben felperes (a továbbiakban: hitelező vagy alperes) bírósági eljárást kezdeményezett. A peres felek 2012-ben a PKKB előtt 7.P.89.863/2012. számon folyt eljárás során egyezségeket kötöttek. Az egyezségben megállapodtak – többek között – abban, hogy az indítványozó és házastársa a hitelező számára az ott meghatározott összeget és kamatait egyetemlegesen megfizetik, az ott meghatározott ütemezés szerint.
- [4] A felek rendelkezése szerint bármely részlet elmaradása esetén a megállapodás érvényét veszti, és az indítványozó és házastársa egyetemlegesen kötelesek egy összegben megfizetni a teljes tartozást és a kifizetés napjáig járó kamatait. Az egyezséget a PKKB 7.P.89.863/2012/4-I. számú végzésével jóváhagyta, mely 2012. október 4-én jogerőre emelkedett.
- [5] Az indítványozó 2015. január és február hónapban 210 forinttal kisebb törlesztőrészletet fizetett a megállapodásban foglaltaknál, így a későbbi végrehajtás megszüntetése iránti per alperese (vagyis a hitelező) az egyezséget írásban felmondta, majd – mivel azt az indítványozó nem fogadta el – végrehajtás elrendelését kérte az indítványozóval szemben. A bíróság által 0101-I.Vh.6840/2015/1. számon elrendelt végrehajtást az önálló bírósági végrehajtó 249.V.3105/2015. számon foganatosította.
- [6] 1.2. Az indítványozó – az alkotmányjogi panasza közvetlen előzményét jelentő – pert kezdeményezett az alperes ellen végrehajtás megszüntetése iránt. Kérelmében vitatta az alperesi számítási módot és saját késedelmét, nem vitatta ugyanakkor, hogy két hónapban 210 forinttal kevesebbet fizetett alperesnek a megállapított törlesztőrészletnél. Kiemelte azt is, hogy ezt felszólítás nélkül pótolta a következő hónapban.
- [7] Az első fokon eljáró bíróság az indítványozó keresetét elutasította. Hangsúlyozta, hogy az indítványozónak mint a per felperesének azt kellett bizonyítania, hogy maradéktalanul betartotta az egyezséget, így az alperes a végrehajtás elrendelését alaptalanul kérelmezte. Indokolásában rámutatott, hogy a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 148. § (1) bekezdése alapján a felek egyezséget kötöttek, mely a peres felek szerződésének minősül; ugyanezen rendelkezés (4) bekezdése pedig a bíróság által jóváhagyott egyezséghez az ítélet hatályát fűzi. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a peres felek megállapodásukban maguk rendelkeztek úgy, hogy bármely fizetési elmaradás esetén a tartozás teljes összege a késedelembe esés napjával egy összegben esedékessé válik; nem volt viszont a késedelembe esés kritériuma, hogy az a teljes

összegre vonatkozzék, így a törlesztőrészlet teljes, de akár részleges elmaradása is megalapozta a teljes összeg esedékessé válását. A bíróság ezért nem tartotta megalapozottnak az indítványozó érvelését arra vonatkozóan, hogy a végrehajtás elrendelésekor már nem állt fenn tartozás, tekintettel arra, hogy az elmaradt összegeket önként teljesítette, hiszen a késedelembe esésre tekintettel már a teljes tőkekövetelés lejárt és egy összegben esedékessé vált.

- [8] A másodfokon eljáró Fővárosi Törvényszék 117.Pf.639.252/2016/3. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet – helyes indokaira tekintettel – helybenhagyta. Indokolásában hangsúlyozta, hogy amennyiben a kötelezett az esedékes részletet nem az egyezségnek megfelelően teljesíti, a mulasztás jogkövetkezményei beállnak, attól függetlenül, hogy az milyen összeget, vagy időtartamot érint; a bíróság méltányossági szempontot e tekintetben nem mérlegelhet.
- [9] 1.3. Az indítványozó a bírósági eljárást követően fordult az Alkotmánybírósághoz, és alkotmányjogi panaszában a megjelölt ítéletek alkotmányossági vizsgálatát kérte. Álláspontja szerint a támadott ítéletek ellentétesek az Alaptörvény 28. cikkével, e rendelkezés a bírósági ítéletek meghozatala során figyelmen kívül maradt. Az indítványozó szerint nem felel meg a közjónak és a józan észnek vele szemben a fizetési kötelezettség megállapítása.
- [10] 1.4. Hiánypótlásra történt felhívását követően az indítványozó kérelmét kiegészítette: véleménye szerint a támadott bírósági ítéletek sértik az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében rögzített tisztességes eljáráshoz való jogát, azon belül az annak részét képező független és pártatlan eljárás, valamint a perek észszerű időben való befejezésének követelményét.
- [11] Az indítványozó szerint a fentebb ismertetett tartalmú egyezség jóváhagyásával a bíróság megsértette a pártatlanság követelményét.
- [12] A végrehajtás megszüntetése iránti per észszerű időn belül való befejezésével összefüggésben azt kifogásolja, hogy a „2017. július 3. napján elektronikusan benyújtott kereset ügyében az [...] ítélethozatalra 2017. szeptember 16-án, a harmadik tárgyaláson került sor”. Szerinte továbbá a Pp. szabályai ellenére többször halasztottak tárgyalást.
- [13] 2. Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e az Abtv.-ben foglalt, a panaszok befogadhatóságára vonatkozó kritériumoknak.
- [14] Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban eljárva dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról. A (2) bekezdés alapján a tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, ezek között a 26–27. § szerinti érintettséget, az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmét, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket. A (3) bekezdés úgy rendelkezik, hogy a befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokollással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [15] 3. A határidőben érkezett alkotmányjogi panasz az alábbiak szerint nem befogadható.
- [16] 3.1. Az Abtv. 52. § (1) bekezdése alapján az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia, az 52. § (1b) bekezdése pedig meghatározza, mikor tekinthető a kérelem határozottnak.
- [17] Az indítványozó megjelölte az Abtv. 27. §-át, valamint – hiánypótlásra való felhívását követően – megjelölte az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d)* pontját is, mint az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó hivatkozást [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *a)* pont]; előadta az eljárás megindításának indokait [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b)* pont]; megjelölte a Fővárosi Ítélet tábla 117.Pf.639.252/2016/3. számú, valamint a PKKB 18.P.90.497/2016/13. számú ítéletét mint amelyeket alaptörvény-ellenesnek tart [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *c)* pont]; megjelölte az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit, így az Alaptörvény 28. cikkét, valamint a XXIV. cikk (1) bekezdését [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *d)* pont]; továbbá kifejezett kérelmet terjeszt elő a bírósági döntés alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *f)* pont].
- [18] 3.2. Az alkotmányjogi panasz befogadásának és így az érdemi vizsgálatnak az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *e)* pontjában megfogalmazott feltétele ugyanakkor az is, hogy az indítvány alkotmányjogilag értékelhető indokolást tartalmazzon a támadott döntésekkel kapcsolatban. Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint ugyanis az

ilyen indokolás hiánya az indítvány érdemi elbírálásának az akadálya {például: 3197/2016. (X. 11.) AB végzés, Indokolás [33], megerősítette: 3149/2017. (VI. 8.) AB végzés, Indokolás [18]}.

- [19] Az alkotmányjogi panaszban a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmével összefüggésben előadott érvelés ugyanakkor több szempontból sem felel meg a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontjában megfogalmazott követelményének.
- [20] Egyrészt az indítványozó az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése sérelmét állította. Az Alaptörvénynek ez a rendelkezése a tisztességes *hatósági* eljárás elvét tartalmazza, a jelen ügyben – megfelelő indokolás esetén – legfeljebb az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében deklarált tisztességes *bírószáki* eljáráshoz való jogra való hivatkozás vehető figyelembe, hiszen az indítványozó kizárólag a bírósági eljárások során született bírói döntéseket tart sérelmesnek. Az Alkotmánybíróság gyakorlatában is érvényesül a kérelmek tartalmuk szerint való elbírálásának elve, így ha az alkotmányjogi panaszban előadott indokolás tartalmából megállapítható, hogy ténylegesen a hatósági vagy a bírósági eljárás tisztességessége aggályos, az Alkotmánybíróság a bírói döntés alaptörvény-ellenességét eszerint bírálja el {Lásd például: 3138/2017. (VI. 8.) AB végzés, Indokolás [14]}.
- [21] A jelen ügyben azonban az indítványozó alkotmányjogilag értékelhető indokolás nélkül csupán kijelentette, hogy a pártatlanság elve sérült az egyezség jóváhagyásával, ezt azonban releváns érvekkel nem támasztotta alá.
- [22] Másrészt az alkotmányjogi panasz a pártatlanság sérelmét állító részében még megfelelő indokolás esetén sem lenne elbírálható, mert az indítványozó a 2012. október 4-én jogerőre emelkedett egyezséget jóváhagyó végzéssel összefüggésben állítja e joga sérelmét (teszi ezt egyébként anélkül, hogy magát az egyezséget jóváhagyó végzést nevesítve konkrétan kifogásolná), e tekintetben tehát a panaszja elkésett. A jelen alkotmányjogi panasz alapjául a végrehajtás megszüntetése iránti per szolgál, e pernek az egyezség nem volt tárgya.
- [23] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz ebben a részében nem felel meg a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontjában megfogalmazott követelményének, így érdemi vizsgálatára nincs lehetőség.
- [24] 3.3. Az indítványozó a bírósági eljárás észszerű időn belüli befejezésének hiányát is kifogásolta panaszában. Ezzel összefüggésben egyrészt arra hivatkozott, hogy a per „hosszabb ideig húzódott”, másrészt sérelmezte, hogy a Pp. végrehajtási perekre vonatkozó szabályai ellenére „többször halasztottak tárgyalást”.
- [25] Az Alkotmánybíróság a következőkre mutat rá: a Pp. 370/A. § (1) bekezdése értelmében végrehajtás megszüntetése iránti perben a bíróság soron kívül jár el. E rendelkezés kimondja azt is, hogy az ilyen perekben szünetelésnek nincs helye. A Pp. – az indítványozó állításával ellentétben – ugyanakkor nem tartalmaz tiltó szabályt a tárgyalás elhalasztására vonatkozóan, arra a Pp. 370/A. § (3) bekezdése alapján – még ha korlátozottan is – lehetőség van.
- [26] Az Alkotmánybíróság 3024/2016. (II. 23.) AB határozatában egy kirívóan hosszú ideig (tizennyolc évig) tartó eljárásról megállapította, hogy „már objektíve, a felek közrehatásának mértékétől függetlenül alappal felveti az indítványozó jogainak és kötelezettségeinek észszerű határidőn belüli elbírálásához való jogának sérelmét” (Indokolás [16]).
- [27] Az Alkotmánybíróság a jelen alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló végrehajtás megszüntetése iránti perben az eljárás ilyen kirívó elhúzódásával nem szembesült, továbbá megállapította, hogy az indítványnak ez az eleme sem felel meg a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontjában meghatározott követelményének: a per tartamának – egyébként vélhetően elírás folytán nyilvánvalóan téves – megjelölésén kívül az indítvány az eljárás elhúzódásával összefüggésben sem a pervezetés és az eljárás elhúzódása közötti kapcsolatot bemutató érvelést, sem értékelhető alkotmányossági összefüggéseket nem tartalmaz, ezért érdemi elbírálásra emiatt nem alkalmas {hasonlóan: 3094/2017. (IV. 28.) AB végzés, Indokolás [14]}.
- [28] 3.4. Az indítványozó eredeti kérelmében arra is hivatkozott, hogy a támadott bírósági ítéletek sértik az Alaptörvény 28. cikkét.
- [29] Az Abtv. 27. §-a alapján az alkotmányjogi panasz az Alaptörvényben biztosított jogok védelmének eszköze. Az Alkotmánybíróság gyakorlata következetes a tekintetben, hogy az Alaptörvény 28. cikkét nem tekinti Alaptörvényben biztosított jognak, mert címzettjei a bíróságok. Ennek megfelelően e rendelkezésre alkotmányjogi panasz nem alapítható {lásd például: 3231/2014. (IX. 22.) AB határozat, Indokolás [7]; 3115/2016. (VI. 21.) AB határozat, Indokolás [32]}.

- [30] A fentieknek megfelelően az alkotmányjogi panasz ebben a részében nem felel meg az Abtv. 27. § a) pontjában foglaltaknak.
- [31] 4. Az Alkotmánybíróság a fentiekben kifejtettek alapján megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontjában támasztott követelménynek, valamint az Abtv. 27. § a) pontjában foglaltaknak, ezért nem fogadható be. Az Alkotmánybíróság erre tekintettel az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés h) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2017. július 10.

Dr. Varga Zs. András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/687/2017.

